

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

GÜLCAN KELEŞ VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/797)

Karar Tarihi: 22/3/2017

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Burhan ÜSTÜN
Üyeler : Serruh KALELİ
Hicabi DURSUN
Hasan Tahsin GÖKCAN
Yusuf Şevki HAKYEMEZ
Raportör : Nahit GEZGİN
Başvurucular : 1. Gülcan KELEŞ
2. İlhan KELEŞ
3. Ömer Faruk KELEŞ
Vekili : Av. Berrin DEMİR

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, bir iş kazası sonucunda yakınlarının yaşamının yitirmesi olayı ile ilgili olarak yürütülen ceza soruşturmasında bazı şüpheliler hakkında kovuşturmaya yer olmadığına karar verilmesi nedeniyle yaşama hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 16/1/2014 tarihinde yapılmıştır.
3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.
4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.
5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.
6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık görüşünü sunmuştur.
7. Başvurucular, Bakanlık görüşüne karşı beyanda bulunmuşlardır.

III. OLAY VE OLGULAR

8. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ve Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) üzerinden elde edilen bilgi ve belgeler çerçevesinde ilgili olaylar özetle şöyledir:

9. Başvurucular İstanbul ilinde ikamet etmektedirler. Başvurucu Gülcan Keleş'in eşi, diğer başvurucuların ise babası olan E.K. olay tarihinde İstanbul ili Arnavutköy bölgesinin elektrik bakım ve onarım işlerini alan taşeron firma niteliğindeki bir şirkette işçi statüsünde çalışmaktadır.

10. E.K. 10/9/2010 günü çalışma bölgesindeki bir elektrik arızasını gidermek için olay yerine geldiğinde burada bulunan bir elektrik direğine çıkmış ve direktteki elektrik akımına kapılarak yaşamını yitirmiştir.

A. Ceza Soruşturması Süreci

11. Gaziosmanpaşa Cumhuriyet Başsavcılığı (Cumhuriyet Başsavcılığı) tarafından olay hakkında soruşturma başlatılmış, 8/1/2013 tarihinde elektrik teknisyeni olarak çalışan ve bölgeden sorumlu olan Ö.G., İşletme Mühendisliği Şefi A.S., Şantiye Şefi N.Ç., Şirketin Yönetim Kurulu Üyesi ve İstanbul Şube Müdürü S.A. ile işletme şefliğini bünyesinde barındıran Gaziosmanpaşa İşletme Müdürlüğünde müdür ve müdür yardımcısı olarak görev yapan G.S. ve H.G. hakkında ihmali davranışla kasten adam öldürme suçundan kamu davası açılmıştır.

12. Cumhuriyet Başsavcılığı ayrıca 7/1/2013 tarihinde 21 kişi hakkında olayda kusurlarının bulunmadığı gerekçesiyle ek kovuşturma yapılmasına yer olmadığına karar vermiştir.

13. Başvurucuların kovuşturmaya yer olmadığına kararına itirazı, Bakırköy 11. Ağır Ceza Mahkemesinin 21/10/2013 tarihli kararı ile reddedilmiştir.

14. Bu karar başvurucular tarafından 18/12/2013 tarihinde öğrenilmiş olup 16/1/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunulmuştur.

15. UYAP üzerinden yapılan incelemede, olaya ilişkin bazı şüpheliler hakkında kamu davası açıldığı ve açılan bu kamu davasının İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesinin (Ağır Ceza Mahkemesi) E.2013/198 sayılı dosyası üzerinden görülmekte olup derdest olduğu görülmüştür.

B. Adli Yargıda Görülen Tazminat Davası Süreci

16. Bakanlığın görüş yazısı ve UYAP üzerinden yapılan incelemeye göre, başvuru Gülcan Keleş'in, ölüm nedeniyle uğradığını ileri sürdüğü zararlarının giderilmesi talebiyle şirket aleyhine tazminat davası açtığı anlaşılmıştır. Başvurucular, başvuru formunda bu davayla ilgili bir bildirimde bulunmamışlardır. İlgili dava, İstanbul 11. İş Mahkemesinin E.2011/307 sayılı dosyası üzerinden devam etmekte olup dava dosyasında henüz bir karar verilmediği görülmüştür.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

17. Mahkemenin 22/3/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucuların İddiası ve Bakanlığın Görüşü

18. Başvurucular, yakınlarının yaşamını yitirmesiyle sonuçlanan olay hakkında yürütülen soruşturma sonucunda sorumlulukları bulunan bazı kişiler hakkında kovuşturmaya yer olmadığına karar verildiğini belirterek Anayasa'nın 17. ve 36. maddelerinde düzenlenen yaşama ve adil yargılanma haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüşler, tazminata karar verilmesi talebinde bulunmuşlardır.

19. Bakanlık görüşünde, başvuruya konu olaya ilişkin bazı kişiler hakkında açılan kamu davasının halen derdest olması; bu davada, olaydaki kusur durumunun belirlenmesi bakımından bilirkişi incelemelerinin yaptırılması ayrıca başvuru Gülcan Keleş tarafından aynı olayla ilgili olarak açılmış bir tazminat davasının da görülmekte olması nedeniyle başvurunun olağan başvuru yollarının tüketilip tüketilmediği yönünden değerlendirilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

20. Başvurucular, Bakanlığın görüşüne karşı beyanlarında, olay hakkında Ağır Ceza Mahkemesi tarafından yürütülmekte olan kamu davasıyla ilgili olarak bir şikâyetlerinin bulunmadığını bildirmişlerdir. Başvurucular, bunun yanında Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından bazı şüpheliler hakkında verilen kovuşturmayaya yer olmadığına ilişkin kararı ve bu karara itirazlarını inceleyen Bakırköy Ağır Ceza Mahkemesince verilen kararı şikâyet ettiklerini beyan etmişlerdir. Başvurucular ayrıca, bireysel başvurularında talep ettikleri tazminatın bu kararlar nedeniyle meydana gelen manevi zararlarına ilişkin olup İş Mahkemesinde görülmekte olan tazminata ilişkin davanın olay nedeniyle uğradıklarını ileri sürdükleri zararın karşılanması talebini içermesi nedeniyle Bakanlığın söz konusu tazminat davasını gerekçe göstererek başvurularının olağan başvuru yollarının tüketilmemesi nedeniyle kabul edilemez olduğuna dair görüşüne katılmadıklarını ifade etmişlerdir.

B. Değerlendirme

21. Anayasa'nın "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" kenar başlıklı 17. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir."

22. Anayasa'nın "*Devletin temel amaç ve görevleri*" kenar başlıklı 5. maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"Devletin temel amaç ve görevleri, ... Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır."

23. Anayasa Mahkemesi, olayların başvuru tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (*Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16). Başvurucuların iddiaları, yakınlarının doğal olmayan ölümüyle ilgili olarak yürütülen ceza soruşturmasında verilen kovuşturmayaya yer olmadığına kararı ile ilgilidir. Bu nedenle söz konusu iddialar, Anayasa'nın 17. maddesinde güvence altına alınan yaşama hakkı kapsamında incelenmiştir.

24. Yaşama hakkının doğal niteliği gereği yaşamını kaybeden kişi açısından bu hakka yönelik bir başvuru ancak yaşanan ölüm olayı nedeniyle ölen kişinin mağdur olan yakınları tarafından yapılabilecektir (*Serpil Kerimoğlu ve diğerleri*, B. No: 2012/752, 17/9/2013, § 41). Başvurucu Gülcan Keleş, müteveffanın eşi; diğer başvurucular ise çocuklarıdır. Bu nedenle somut olayda başvuru ehliyeti açısından bir eksiklik bulunmamaktadır.

25. Diğer taraftan bireysel başvuru yolunun ikincil niteliği gereği Anayasa Mahkemesine başvuruda bulunabilmek için öncelikle olağan kanun yollarının tüketilmesi zorunludur. Başvurucunun bireysel başvuru konusu şikâyetini öncelikle yetkili idari ve yargısal mercilere usulüne uygun olarak iletmesi, bu konuda sahip olduğu bilgi ve delilleri zamanında bu makamlara sunması, bu süreçte dava ve başvurusunu takip etmek için gerekli özeni göstermiş olması gerekir (*İsmail Buğra İşlek*, B. No: 2013/1177, 26/3/2013, § 17).

26. Somut olayda başvurucuların yakınının ölümüne neden olduğu iddia edilen bazı kişiler hakkında Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından başlatılan ve Ağır Ceza Mahkemesinde bakılmakta olan soruşturma devam etmektedir. Bunun yanında aynı olay nedeniyle adli yargıda görülmekte olan bir tazminat davası da bulunmaktadır.

27. Bu noktada belirtilmelidir ki yaşama hakkının veya vücut bütünlüğünün ihlaline kasten sebebiyet verilmediği durumlarda devletin yaşama hakkı kapsamındaki etkili yargısal

sistem kurmaya ilişkin pozitif yükümlülüğü her olayda mutlaka etkili bir ceza soruşturması yürütülmesini gerektirmez. Mağdurlara hukuki, idari ve hatta disiplinle ilgili hukuk yollarının açık olması yeterli olabilir (*Serpil Kerimoğlu ve diğerleri*, § 59).

28. Bununla birlikte kasıtlı olmayan fiiller nedeniyle meydana gelen ölüm olaylarında kamu makamlarının muhakeme hatası veya dikkatsizliği aşan bir kusuru olduğu veya olası sonuçların farkında olmalarına rağmen söz konusu makamların kendilerine verilen yetkiler kapsamında tehlikeli bir faaliyet nedeniyle oluşan riskleri bertaraf etmek için gerekli ve yeterli önlemleri almadığı durumlarda ilgililer, diğer hukuk yollarına başvurmuş olsalar dahi kişilerin hayatının tehlikeye girmesine neden olanlar hakkında bir ceza soruşturması yürütülmesi gerekir (*Serpil Kerimoğlu ve diğerleri*, § 60).

29. Öte yandan bir ceza soruşturması veya ceza yargılaması sürecinde kovuşturmaya yer olmadığı, beraat, mahkumiyet veya hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararlarıyla farklı zamanlarda neticelenmiş aşamalar bulunması durumunda, anılan aşamaların tek bir olay bazında farklı kişilerin sorumluluklarına yönelik olduğu gözetildiğinde soruşturmaların bir bütün olarak değerlendirilmesi gerekebilecektir (*Süleyman Deveci*, B. No: 2013/3017, 16/12/2015, § 69).

30. Anayasa'nın yaşama hakkını güvence altına alan 17. maddesi ile devletin temel amaç ve görevlerini belirten 5. maddesi birlikte değerlendirildiğinde (bkz. §§ 21, 22) meydana gelen ölüm olaylarının sorumlularının belirlenmesini ve gerekiyorsa cezalandırılmasını sağlayabilecek etkili bir ceza soruşturması yürütülmesi gerekmektedir. Ancak yürütülen bu soruşturma, belirli bir kişinin sorumlu olup olmadığıyla sınırlı olmamalı; olayın tüm yönlerini ortaya koyacak kapsamda ve nitelikte olmalıdır. Nitekim soruşturmanın etkili olup olmadığına ilişkin değerlendirme -somut olayın kendine özgü koşulları dikkate alınarak- belirli bir kişi hakkında verilen kararlarla sınırlı olarak değil yürütülen soruşturma bir bütün olarak incelendikten sonra yapılabilecektir.

31. Somut olaya bu çerçevede bakıldığında başvuru her ne kadar Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından olayla ilgili olarak yürütülen soruşturmada bazı kişiler hakkında kovuşturmaya yer olmadığına karar verildiğini ileri sürerek bireysel başvurularda bulunmuşlarsa da olaya ilişkin görülmekte olan kamu davasının henüz sonuçlanmadığı, bu davada, yapılan araştırma sonucunda haklarında olayda kusurları bulunmadığı gerekçesiyle kovuşturmaya yer olmadığına karar verilen kişilerin sorumluluğunun bulunduğu karar verilip bu kişiler hakkında kamu davasının açılmasının sağlanmasının her zaman mümkün olduğu anlaşılmıştır.

32. Diğer taraftan olayla ilgili olarak görülmekte olan bir tazminat davası da mevcut olup gerek görülmekte olan kamu davasında gerekse bu davada olay henüz tüm yönleriyle aydınlatılmadığından Anayasa Mahkemesinin somut olayı bir bütün olarak değerlendirerek olayda ağır ihmal bulunup bulunmadığını ve buna göre devletin etkili yargısal sistem kurma yönündeki pozitif yükümlülüğü kapsamında hangi hukuk yolunun etkili olarak yürütülmesi gerektiğini belirlemesinin de bu aşamada mümkün olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

33. Dolayısıyla başvuru konusu olayda, kanunda öngörülen yargısal başvuru yollarının bireysel başvuru yapılmadan önce tüketilmiş olduğundan söz edilemeyecektir.

34. Açıklanan nedenlerle başvurunun diğer kabul edilebilirlik şartları yönünden incelenmeksizin *başvuru yollarının tüketilmemiş olması* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

Başvuru Numarası : 2014/797
Karar Tarihi : 22/3/2017

A. Başvurunun *başvuru yollarının tüketilmemesi* nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

B. Yargılama giderlerinin başvuruçular üzerinde BIRAKILMASINA 22/3/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Burhan ÜSTÜN

Üye
Serruh KALELİ

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

